



# ລາຍງານການ ສໍາຫຼວດສັດຕູພືດຂອງມັນຕົ້ນ

ນໍາສະເໜີໂດຍ: ນາງ ປິ່ນຄໍາ ວົງພະຈັນ  
ຫນ່ວຍງານພະຍາດພືດ, ສູນປ້ອງກັນພືດ, ກົມປູກຝັງ

# ສາລະບານ



## I. ສະພາບລວມ

1. ການນຳເຂົ້າທ່ອນຜົນມັນຕົ້ນ ແລະ ການສົ່ງອອກມັນຕົ້ນ

II. ການສຳຫຼວດ, ຕິດຕາມ ແລະ ເຝົ້າລະວັງການລະບາດຂອງພະຍາດ ໃບດ່າງຂອງມັນຕົ້ນ

1. ການສຳຫຼວດ ສັດຕູພືດຂອງມັນຕົ້ນ

2. ການຕິດຕາມ ແລະ ເຝົ້າລະວັງ

ການລະບາດພະຍາດໃບດ່າງຂອງມັນຕົ້ນ

III. ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້

# I. ສະພາບລວມ

- ການປູກມັນຕົ້ນມີເນື້ອທີ່ປູກທັງໝົດ 70,930 ha, ຜົນຜະລິດ (production) 2,277,050 ໂຕນ

- ແຂວງທີ່ປູກຫລາຍ: ແຂວງ ສາລະວັນ 16,020 ha ແລະ ແຂວງ ຈຳປາສັກ 10,585 ha

- ການສົ່ງອອກມັນຕົ້ນ:

ມັນຕົ້ນດິບ 684,072 ໂຕນ (ຈີນ, ຫວຽດນາມ, ໄທ)

ມັນຕົ້ນແຫ້ງ 123,119 ໂຕນ (ຈີນ, ຫວຽດນາມ, ໄທ)

ມັນຕົ້ນແປ້ງ 3, 645 ໂຕນ (ຈີນ, ຫວຽດນາມ, ໄທ, ອີຕາລີ)

ແຫຼ່ງແນວພັນ: ປະເທດໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ (ປະຈຸບັນບໍ່ໄດ້ນຳເຂົ້າຈາກຫວຽດ)

ແນວພັນນຳເຂົ້າ: ກະເສດສາດ 50, ຫ້ວຍບົງ, ລະຍອງ 72, ລະຍອງ 80

ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ສະຖິຕິພືດຕ່າງໆ, 2017





## II. ການສໍາຫຼວດ, ຕິດຕາມ ແລະ ເຝົ້າລະວັງການລະບາດຂອງພະຍາດ ໃບດ່າງຂອງມັນຕົ້ນ

### 1. ການສໍາຫຼວດ ສັດຕູພືດຂອງມັນຕົ້ນ

ການສໍາຫຼວດມັນຕົ້ນແມ່ນໄດ້ສໍາຫຼວດ ຢູ່ 2 ແຂວງ ພາກໃຕ້ ຄື: ສາລະວັນ ແລະ ຈໍາປາສັກ ໂດຍເລັ່ງໃສ່ພື້ນທີ່ຂອງຊາວກະສິກອນ ແລະ ພື້ນທີ່ຂອງບໍລິສັດ ທີ່ນໍາເຂົ້າ ທ່ອນພັນຈາກປະເທດ ສສ ຫວຽດນາມ ແລະ ປະເທດໄທ ໃນນັ້ນກໍໄດ້ລົງສໍາຫຼວດພື້ນ ທີ່ປູກທີ່ໄກ້ກັບຊາຍແດນປະເທດກໍາປູເຈັຍ

ການສໍາຫຼວດ ແລະ ເກັບກໍາຂໍ້ມູນແມ່ນໄດ້ອີງໃສ່ ມາດຕະຖານ ສາກົນ ISPM6; ໂດຍ ສັງເກດເບິ່ງລັກສະນະອາການທໍາລາຍ ແລະ ການສໍາຫຼວດໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນໃຊ້ Pest point App ໃນການເກັບກໍາ ແລະ ບັນທຶກຂໍ້ມູນ.





ຜ່ານການສໍາຫຼວດແມ່ນພົບພະຍາດ ຝ່ອຍຂົນໄກ່, ພະຍາດໃບຈຸດ  
ທີ່ເກີດຈາກເຊື້ອລາ (*Colletotrichum sp.*) ແລະ ພະຍາດໃບໄໝ້ທີ່  
ເກີດຈາກເຊື້ອແບັກທີເລຍ



# ឈាមាណាដូមខ្លឹមត្រៃ (Witch's broom)





# ພະຍາດໃບຈູດ (*Colletotrichum* sp.)



# ແບ້ກທິເລຍ (ຍັງບໍ່ສາມາດວິໄຈຫາເຊື້ອສາຍເຫດ)





# ແມງໄມ້ທີ່ພົບ : ເພ້ຍແປ້ງ

ປະຈຸບັນພົບເພ້ຍແປ້ງຂອງມັນຕົ້ນຢູ່ 4 ຊະນິດ:

- ເພ້ຍແປ້ງລາຍ (*Ferrisia virgate*)
- ເພ້ຍແປ້ງແຈກບຽດ (*Pseudococcus jackbeardsleyi*)
- ເພ້ຍແປ້ງສີຂຽວ (*Phenacoccus madeirensis*)
- ເພ້ຍແປ້ງສີບົວ (*Phenacoccus manihoti*)



# ລັກສະນະຂອງເພັຍແປ້ງ



ເພັຍແປ້ງສີຂຽວ



ເພັຍແປ້ງສີປົວ



# ລັກສະນະຂອງເພັຍແປ້ງ



ເພັຍແປ້ງລາຍ



ເພັຍແປ້ງແຈກບຽດ



# ລັກສະນະອາການທີ່ຖືກທຳລາຍ







ລັກສະນະອາການທີ່ຖືກທໍາລາຍ



# ແມງມີຂາວ





# ແຜນທີ່ການສຳຫລວດ

**ແຜນທີ່ສຳຫລວດ**

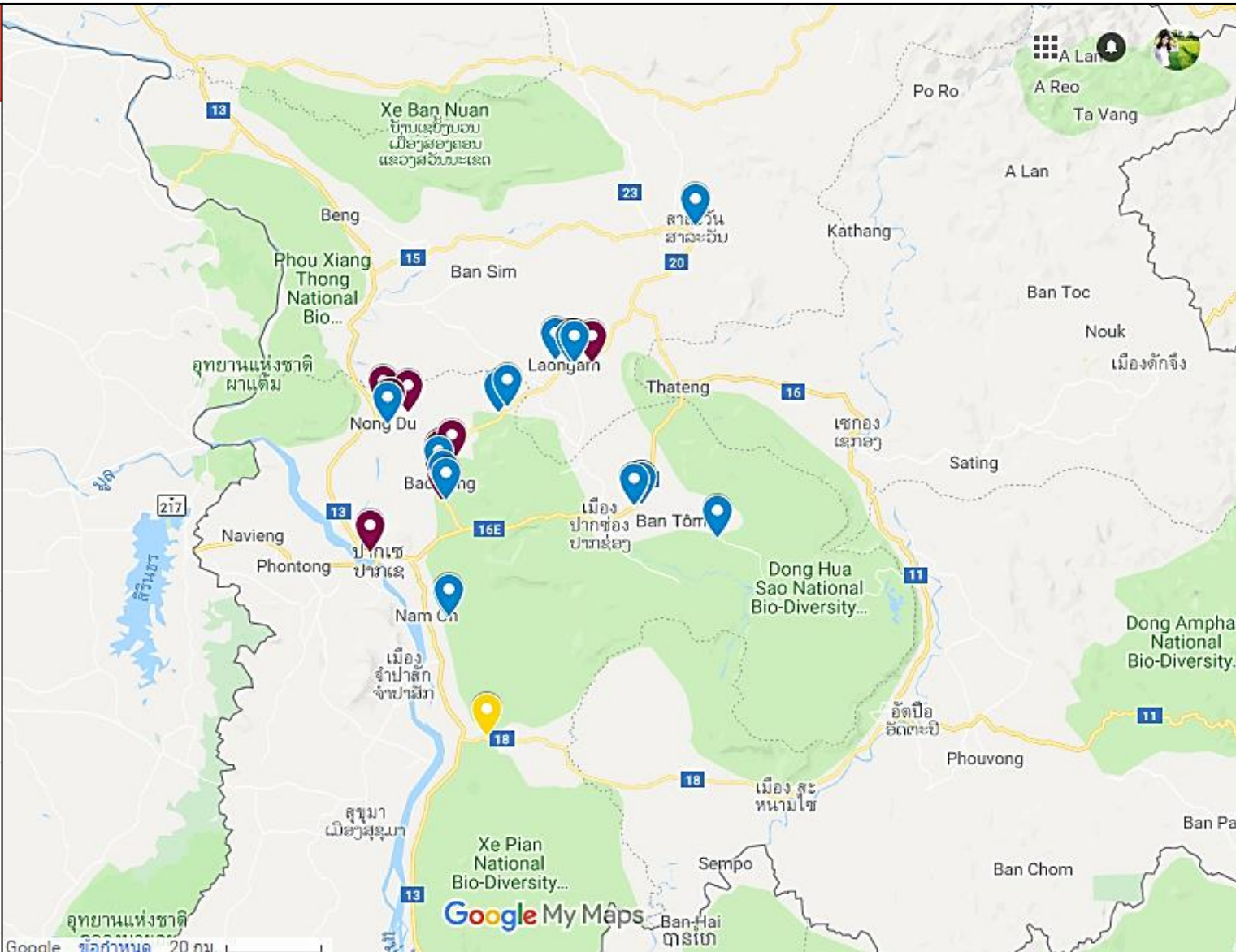
ປະເທດລາວ  
ຄູ 21 ຄັ້ງ  
ແຮ່ ແກ້ໄຂ

ແບ້ກທິເວລ  
📍 ແບ້ກທິເວລ

ຜ່ອມຂົນໄກ່  
▼ 📍 ບາດກ້າງທັງໝົດ

Unknown  
▼ 📍 ບາດກ້າງທັງໝົດ


leaf spot  
📍 leaf spot



Google My Maps

# II. ການສຳຫຼວດ, ຕິດຕາມ ແລະ ເຝົ້າລະວັງ ການລະບາດຂອງພະຍາດ ໃບຕ່າງຂອງມັນຕົ້ນ

## 2. ການຕິດຕາມ ແລະ ເຝົ້າລະວັງການລະບາດພະຍາດໃບຕ່າງຂອງມັນຕົ້ນ

  
 ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ  
 ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ກະຊວງ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້  
 ກົມປູກຝັງ

2875  
 ເລກທີ...../ກອມ\*  
 ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 04. DEC. 2018

**ແຈ້ງການ**

ເຖິງ : ສົ່ວຕົກ ຂະແໜງປູກຝັງ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ໃນອະນຸເໜອດປະເທດ.

ເລື່ອງ : ເພີ່ມທະວີຄວາມເອົາໃຈໃສ່ ຕິດຕາມ ເຝົ້າລະວັງ ການລະບາດ ແລະ ກວດກາ ການເຄື່ອນ  
 ຕົກສ່ອນສົນມັນຕົ້ນ ເພື່ອວັດຮັກສາການລະບາດພະຍາດໃບຕ່າງຂອງມັນຕົ້ນ.

- ອີງຕາມ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການປ້ອງກັນ ແລະ ການສຳຫຼວດ (ສະບັບປັບປຸງ) ເລກທີ 13/ສອຍ, ລົງ  
 ທີ 15/11/2018;
- ອີງຕາມ ສຳຕົກລົງຂອງ ລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງ ກົມປູກຝັງ ສະບັບ  
 ເລກທີ 3825/ກປ, ລົງວັນທີ 18/08/2017.


ເນື່ອງຈາກໃນປັດຈຸບັນປະເທດລາວກໍາລັງໄດ້ຮັບພະຍາດ ແລະ ມີການສົ່ງເສີມການປູກຝັງປະເທດໃນໂລກ ເຮັດໃຫ້  
 ມີການສຳຫຼວດເພີ່ມຂຶ້ນ ກົດປັບປຸງປະເທດໃນພາກພື້ນ ແລະ ຕົວເອງປະເທດເພື່ອນບ້ານໃກ້ຄຽງ ໂດຍສະເພາະ ການ  
 ກຳໜົດສົນຕົກ ແລະ ການແລກປ່ຽນສົດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນສົດ ເຮັດໃຫ້ມີການເຄື່ອນຍ້າຍພະຍາດ ຫຼື ສ່ອນສົນສົດ  
 ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຈາກການຕິດແປດ ແລະ ຍົນເມື່ອບາດກ້າລັດຖຸສິດເຮົາມາສູ່ປະເທດເຮົາ ເຊິ່ງສ້າງຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່  
 ການຜະລິດພະສົກ ເຊັ່ນ ຫົບກະຕຶນວ່າ (mimosia), ຫອຍກົບເຂົ້າ (gold apple borer), ພະຍາດໃບສາວທ້ອຍ  
 (sugarcane white leaf), ພະຍາດຕ່າງໆເຊັ່ນກ້ອນ (fusarium wilt or panama disease) ແລະ ເຜັບ  
 ແວງມັນຕົ້ນ (cassava mealybug). ອີງຕາມການແກ້ໄຂບັນຫາໃນສອງກອງປະຊຸມທີ່ປະເທດ ກຳປູເຈຍ ໄດ້ສົນບັດ  
 ການລະບາດ ຂອງພະຍາດໃບຕ່າງຂອງມັນຕົ້ນ (Cassava mosaic viruses) ບໍ່ ພາກຕາເວັນອອກ ຂອງ  
 ປະເທດ ກຳປູເຈຍ (ແຂວງ Ratanakiri ແລະ ແຂວງ Stung Treng) ແລະ ພາກໃຕ້ ຂອງ ປະເທດ ສວງເກນ  
 (ແຂວງ Tay Ninh ແລະ ແຂວງ Binh Duong).

ສະນັ້ນ, ເພື່ອເປັນການເຝົ້າລະວັງ ແລະ ສະກັດກັ້ນ ການລະບາດຂອງພະຍາດໃບຕ່າງມັນຕົ້ນຕ່າງໆ ແນໃຫ້ເຮືອ  
 ປັດຈຸບັນຜະລິດມັນຕົ້ນ ໃນສ່ປ ລາວ ແລະ ຈາກ ສ່ປ ລາວ ໄປຍັງປະເທດອື່ນ.

**ກົມປູກຝັງ, ກະຊວງ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ອອກແຈ້ງການ:**

1. ໃຫ້ຂະແໜງປູກຝັງແຂວງ ແລະ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ສົມທົບກັບອຳນາດການປົກຄອງຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ  
 ກວດກາຈົບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຂະບວນການຜະລິດມັນຕົ້ນ ໂດຍສະເພາະ ຂັ້ນລະບາດການສະບຸລາດພະຍາດ  
 ຜະລິດ, ສ່ອນສົນ, ການຄຸ້ມຄອງການບໍາເຕີພະຍາດ ຫຼື ສ່ອນສົນມັນຕົ້ນ, ສັງນິ, ກໍາເນີດສອກສາບາດ  
 ມະການ ແລະ ວິທີການແກ້ໄຂ ໃຫ້ທ່ຽງທັນກັບສະພາບການ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບສະພາບຄວາມເປັນຈິງໃນແຕ່  
 ມະຫາອຳນາດ;
2. ໃຫ້ຂະແໜງປູກຝັງ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ເອົາໃຈໃສ່ ຕິດຕາມ ເຝົ້າລະວັງ ແມງໄມ້ສັດຖຸສິດທີ່ເປັນ  
 ພາຫະນຳເຮືອທີ່ໄດ້ເຮັດລະບາດໃບຕ່າງມັນຕົ້ນ (Cassava mosaic viruses) ດັ່ງນີ້.

1



ມັກສະນະອາການ: (1) ໃບມັນຕົ້ນທີ່ປົກກະຕິ, (2) ແລະ (3) ໃບທີ່ເປັນພະຍາດໃບຕ່າງ, (4) ລາງໃນທີ່ເປັນພະຍາດ.

ມັກສະນະຂອງແມງໄມ້ຂາວ *Bemisia tabaci*: (5) ໄຂ່, (6) ໄຫອ່ຍ, (7) ຕົກແຕ້, (8) ໄຕແກ່

ຜູ້ຖ່າຍຮູບ:  
<https://www.crops.cscience.bayer.com/en/crop-compendium/pests-diseases-weeds/pests/bemisia-tabaci>  
<http://www.apsnet.org/publications/apsnetfeatures/Pages/cassava.aspx>



# 2. ສ້າງເຄືອຄ່າຍໃນການຕິດຕາມ ແລະ ເຝົ້າລະວັງການລະບາດ

ສ້າງກຸ່ມແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນສັດຕູພືດລະຫວ່າງ  
ສູນປ້ອງກັນພືດ ແລະ ແຂວງ



# III. ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້

## 1. ຈຸດດີ

- ໄດ້ມີແຈ້ງການ ແລະ ຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນກ່ຽວກັບສະພາບການລະບາດຂອງສັດຕູພຶດຂອງມັນຕົ້ນ
- ໄດ້ມີເຄື່ອນຍ້າຍໃນການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນສະພາບຂອງສັດຕູພຶດກັບແຂວງຕ່າງໆ
- ໄດ້ມີເຄື່ອນຍ້າຍການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນທາງດ້ານການວິໄຈ ສັດຕູພຶດ

## 2. ຂໍ້ຄົງຄ້າງ

- ຍັງຂາດງົບປະມານໃນການລົງສໍາຫຼວດ ແລະ ຕິດຕາມສະພາບການລະບາດສັດຕູພຶດຂອງມັນຕົ້ນເປັນປະຈຳ
- ຍັງຂາດອຸປະກອນ ແລະ ສາເຄມີໃນການວິໄຈພະຍາດຂອງມັນຕົ້ນທີ່ເກີດຈາກເຊື້ອໄວຣັດ ແລະ ແບັກທີເລຍ
- ຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການຂອງນັກວິຊາການທັງສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນດ້ານ ການວິໄຈສັດຕູພຶດຂອງມັນຕົ້ນຍັງມີຈຳກັດ





ຂອບໃຈ

THANK YOU

